١٥٢) سێ خێزکێن ئاخافتنێ ییێن ل پەی ئێک، د نێڤ گوشەکەڤانەکێ دە، نیشان ددن کۆ د ژێگرتن و پارچەگرتنێ دە کورتکرن درێژ هاتنە کرن. ل بەندا ١٧ـ ێ بنێرە.

١٥٣) مرۆڤ دکارە د دەقاندنەکێ دە خێزکا ئاخافتنێ وەکی نیشاندەکا هەر دەریێ نوو ب کار بینە. بدە بەر بەندا ٢٣ـ ێ.

١٥٤) خێزکا ئاخافتنێ وەکی نیشاندەکا مینووسێ تێت ب کار ئانین.

ژ بۆ خێزکا ئاخافتنێ یا د نێڤ کۆمەکان دە، ل بەندا ٨ـ ێ بنێرە.

١٥٥) مرۆڤ دکارە د گرافیک و تابلۆیان دە خێزکا ئاخافتنێ ژ نەییینێ رە ب کار بینە.

ترک	٢٥ ٠٠٠
کورد	١٠ ٠٠٠
عەرەب	٤ ٠٠٠
فارس	٥٠٠
جهوو	٢٠٠
سوێدی	–
زەنجی	–
گورجی	٣٠٠

ـ بەندک

ژ بۆ ڤەکیتیێ

١٥٦) ژ بۆ ڤەکیتیێ مرۆڤ بەندکێ ب کار تینە.

خوەندە ـ	مال ـ	دەڤل ـ	پرس ـ
گەھ	خراب	کەن	یار

د پێکڤەگرێدانان دە

١٥٧) گاڤا کۆ مرۆڤ دو بێژەیان پێکڤە گرێ بدە، یا هەری باش ئەوە کۆ مرۆڤ بەندکێ نەئێخە نێڤبەرا وان دە. لێ هنەک جاران ژ بۆ زەلالییێ چێترە کۆ مرۆڤ بەندکێ بئێخە نێڤبەرا وان دە.

کانوونا ـ پاشیێ
پرۆ ـ کورد
رۆژهلاتا ـ نێڤێ

«پەریجار پالێن چیان هەتا بلنداهییەکە عەجێب، شەهنشینواری تەبەق تەبەق، مینا دیارێن ب سەرهەڤ، ئازۆتیێ و ئاڤاکری نە. وەک رەزێن مە ئێن چێتر ـ خەبتاندی.»

ئازیزان، هەرەکۆل (١٩٣٤)، «کورد و کوردستان: ب چاڤێ بیانیان»، هاوار، هژم: ٢٤

١٥٨) مرۆڤ هەرتم بەندکێ داتینە نێڤبەرا پێکڤەگرێدان و تەواندنێن ژ رەقەم و بێژەیان چێبوویین و هەروها نێڤبەرا پێکڤەگرێدانێن ژ کورتەکان ژی چێبوویین.

٧٠ـ سالی
سالا ١٩٨٧ـ یً

١٥٩) مرۆڤ دکارە بەندکێ داینە نێڤبەرا جۆتناڤ و جۆتپاشناڤەکی، یان ژی نێڤبەرا هەردو تیپێن پێشیێ یێن جۆتناڤ و جۆتپاشناڤەکی.

ئاغایێ ـ سۆر، گەرا ـ خانی، باڤێ ـ تێلی، برجا ـ بەلەک، مەدرەسا ـ سۆر
محەمەد ـ ئەمین زەکی یان م ـ ئە زەکی(محەمەد ئەمین زەکی)
جەلادەت ـ ئالی بەدر ـ خان یان ج ـ ئا بەدر ـ خان(جەلادەت ئالی بەدرخان)

١٦٠) دڤێت مرۆڤ بەندکێ داینە نێڤبەرا پێکڤەگرێدانێن کۆ تێکلیێن وان پێک رە هەنە. هنگێ بەندک جهێ و ـ یەکێ ڤەشارتی دگرە.

تێکلیێن د نێڤبەرا سوێد ـ فینلاند و ترکیەیێ دە گەلەک باشن.
فەرهەنگەکا کوردی ـ فارسی ـ ترکی ژ من رە پێویستە.
ئەندوستریا کیمیاوی ـ زراعی ل کوردستانێ پێش دکەڤە.
ئەو مرۆڤەکێ مارکسیست ـ لەنینیستە.

١٦١) مرۆڤ هـنەک جاران دکارە بەندکێ بئێخە نـێڤبەرا **نە-** یا نەیینیێ و بێژەیا ل پەی وێ.

تو نە- مێری. یان ژی تو نەمێری.

کەسێن نە- مرۆڤ روورەشن. یان ژی کەسێن نەمرۆڤ روورەشن.

١٦٢) مرۆڤ دکارە بەندکێ بئێخە نێڤبەرا پێکڤەگرێدانێن کۆ ب سەرێ خوە نکارن وەکی یەک بێژەیێ تەنێ بێن نڤیساندن.

مەتۆدا - خوە - ب - خوە - چێکرنێ

ژ - بەر - خوە نەئاخڤە!

وەکی بەشەک ڤەشارتی ژ بێژەیێ

١٦٣) هەگەر مرۆڤ بخوازە دیار بکە کۆ بەشەک ژ بێژەیەکێ هەڤپشکە ژ بێژەییێن بەری خوە رە ژی، هنگێ مرۆڤ دکارە بەندکێ ب کار بینە.

قـەهوە - و چایخـانەیێن دیاربەکرێ گـەلەکن. (قـەهوەخـانە و چایخـانەیێن دیاربەکرێ گەلەکن.)

پرتووک -، کـار - و ئاشـخـانەیێن دیاربەکـرێ شـەوتین. (پرتووکـخـانە، کارخانە و ئاشخانەیێن دیاربەکرێ شەوتین.)

بکارئانینا بەندکێ ل جهێن دی

١٦٤) پرێ جاران بەندک د فەرهەنگان دە وەکی جهگرا رایەکا بێژەیا تەواندی تێت ب کارئانین.

کەڤر ـ ەک ـ ێن ـ نەن

١٦٥) مرۆڤ بەندکێ دئێخە نێڤبەرا رەقەمێن تەلەفۆن ـ، پەستجیرۆ ـ و بانکجیرۆیێ و هەروها دئێخە نێڤبەرا سالێن کورتکری. ل بەندا ٧٤ و ٨٣ـ ێ بنێرە.

كەڤانەك ( )

١٦٦) د تەكستا ئادەتى دە كەڤانەكا قەوس تێت ب كار ئانين( )، ناڤەكێ وێ ژى كەڤانەكا *پارانتەسێ* يە. بێژەيا *كەڤانەك* ـ ێ ژ بۆ ناڤێ نيشاندەكێ و *پارانتەس* ژ بۆ ناڤێ تەكستا د نێڤ كەڤانەكێ دە يە.

ل دۆر نێڤبر و لێ زێدەكرنان

١٦٧) مرۆڤ دكارە نيشاندەكا كەڤانەكێ ل دۆر نێڤبرێن كۆ وەكى پارانتەسانن و ل دۆر شرۆڤەيان ب كار بينە.

لێكۆلين ل سەر ٠٠٠ ٥٥ ژنانە(٠٠٠ ٢٥ يێن كۆ خوەدى پێنج زارۆكان، ٠٠٠ ٣٠ يێن كۆ خوەدى نەه زارۆكان) و د حەفت سالان دە خەلاس بوو.

داخويانيەك ژ PDK ـ يێ ژى هاتيە (پارتيا دەمۆكرات يا كوردستانێ).

كانسەر(پەنجەشێر) نەخوەشيەكا وەلێ يە كۆ مرۆڤ ژى خەلاس نابە.

شانەك

گاڤا كۆ ئاگاهداريەك وەكى پارانتەسەكێ بە مرۆڤ كەڤانەكێ داتينە دۆر وێ. ڤان هەردو نموونەيێن ل ژێرى بدە نەر ئێك.

جەوهەر نامقی(PDK) هەتا ژێ هات پارلامەنتۆ پاراست.
داخوازا PDK ـ یێ هەرتم پاراستنا پارلامەنتۆیێ بوو.

ل رەخ نیشاندەکێن دی یێن ڤاڤێرکرنێ

١٦٨) هەگەر تەکستا د نێڤ کەڤانەکەکێ دە ب سەرێ خوە کۆمەکەکا تام بە، هنگێ مرۆڤ کەڤانەکا پاشیێ دئێخە پشت نقتە، نقتەپرس و نقتەبانگا کۆ کۆمەکێ خەلاس دکە.

ما مزگینیەکا خوەش ژ وە رە هەیە. (ما کەنگێ وە مزگینی هەبوو؟)

هەگەر پارانتەس نە کۆمەکەکا سەربخوە بە، لێ د پاشیا کۆمەکێ دە بەشەک ژ کۆمەکێ بە، هنگێ مرۆڤ کەڤانەکا پاشیێ دئێخە پێشیا نیشاندەکا کۆ کۆمەکێ خەلاس دکە دە.

ما لێڤێن نارنجێ دقەرمچن(دچن ئێک)؟
ئەو دێ پشتی دو ساعەتان بنڤە(رازە).

شانەک١

پارانتەسەکا کۆ وەکی نێڤبرێ د نێڤ کۆمەکەکێ دە بە هەرتم ب هوورەکێ دەست پێ دکە، هەرچەند پارانتەس کۆمەکەکا سەربخوە ژی بە. و پارانتەس دکارە ب نقتەپرس و نقتەبانگێ خەلاس ببە، لێ نە ب نقتەیێ.

کورکی دگۆت کۆ هرچەک کەتبوو پێ وی(نهۆ ئەم دزانن کۆ ئەو کووچکەک بوو!) و ل پەی وی هات هەتا نێزیکی باژاری.

شانەک٢

مرۆڤ دکارە بهنۆکێ داینە پشت کەڤانەکێ. د هەژمارتنێن وەکی د ژێرێ دە پێویستە مرۆڤ بهنۆکێ داینە پشت کەڤانەکێ.

بەشدارێن مناقەشەیێ مەسعود بارزانی(PDK)، کەمال بورکای(PSK)، جەلال تالەبانی(YNK) و ئەڤدلا ئۆجالان(PKK) بوون.

د رەوشێن دی دە مرۆڤ دکارە، بێیی کۆ برە ل مانەیێ ببە، بهنۆکێ نەنڤیسە.

هێزێن ژێک جدا(د نێڤ وان دە PKK و PÎK ژی) خەباتەکا هەڤپشک پێشنیار کرن.

پارانتەس د پارانتەسێ دە

١٦٩) یا باش ئەوە کۆ مرۆڤ د تەکستێ بنگەهی دە پارانتەسێ د پارانتەسێ دە چێنەکە. هەگەر کۆ پێویست هەبە هنگێ مرۆڤ دکارە کەڤانەکا قەوس( ) ژ پارانتەسا دەرڤە ب کار بینە و خێزکا خوەهر(/) ژی ژ بۆ پارانتەسا د مال دە ب کار بینە. هنەک کەس گوشەکەڤانەکێ ژ وێ پارانتەسێ رە ب کار تینن کۆ د مال دە یە. ئەو نە باشە، لەورا ئەو تێکلیێ ب گوشەکەڤانەکا د ژێگرتنان دە چێدکە.

جڤینا حکوومەتا نووئاڤابووی(کۆ تا نهۆ چار جاران ب دەڤژەنیێن دگەل هەڤرکان /یا داویێ ب کوشتنا پارلامەنتەرێ پارتیا چەپ/ هاتیە قوت کرن) بێیی کۆ بگهی ت ئەنجامان خلاس بوو.

کەڤانەکا راستێ

١٧٠) مرۆڤ کەڤانەکا راستێ داتینە پشت تیپێن بەریا سەرنڤیس، بەش و هتد ـ یان. هەگەر مرۆڤ رەقەمان د شوونا تیپان دە ب کار بینە دڤێت مرۆڤ نقتەیێ (.) داینە پشت رەقەمێ. مرۆڤ کەڤانەکا راستێ ژ تێبینی و راڤەکان رە ژی ب کار تینە.

أ) رەوشا ئابۆری ل ئەورۆپایێ ١٩٤٥

ب) رەوشا ئابۆری ل USAـ یێ ١٩٤٥

جـ) رەوشا ئابۆری ل کوردستانێ ١٩٤٥

هەگەر کۆ هەژمراندن د پاراگرافەکێ دە ل پەی ئێک بێن، هنگێ مرۆڤ کەڤانەکا راستێ داتینە هەم پشت تیپان هەم پشت رەقەمان.

پرسێن هەری گرنگ ئەڤن: ١) زێدەکرنا حەقێ ئەندامەتیێ، ٢) پەیداکرنا ئەندامان، ٣) ئاریکاریا ژ خەلکێ و ٤) کۆمپووتەریزەکرنا کاروبارێن کۆمەلەیێ.

١٧١) گاڤا کۆ مرۆڤ بالکێشیەکێ بۆ هنەک رەقەم یان تیپان د تەکستەکێ دە دنڤیسە، هنگێ رەقەم و تیپ بێیی کەڤانەکا راستێ تێن نڤیساندن. بدە بەر بەندا ١٢٢ـ ێ.

[ ] گوشەکەڤانەک

١٧٢) مرۆڤ گوشەکەڤانەکێ داتینە دۆر لێ زێدەکرن و سەراستکرنێن کو مرۆڤی د ژێگرتنەکێ دە کرین و ب وی ئاوایی دیار بکە کو ئەو نە پارانتەسەکا د ئۆرژینالێ تەکستێ دە یە.

هازم د هەقێ کامران ئالی بەدرـ خانی دە وها دنڤیسە: «کامران ئالی [بەدرـ خان] مرۆڤەکێ کورد، زمانزان و رەوشەنبیر بوو.»

مرۆڤ دکارە گوشەکەڤانەکێ داینە دۆر ژێ دەرێخستنێن د ژێگرتنەکێ دە. ل بەندا ١٥ـ ێ بنێرە.

مرۆڤ دکارە رێزێن هەلبەستان یێن د عەینی رێزێ دە ب جه نەبوویین ب گوشەکەڤانەکێ ببە رێزا ژێرتر.

مالکێن ژێرین ژ سترانێن میر محەمە نە.

ئەزێ ل محەمەد بەگی فەکریمە، ب ڤێ
[خەملێ ب ڤێ کۆکێ
تە خەلیت و سرمە نە، ریشی بەردان سەر زرهۆکێ
دە تو بەرێ شەشخانێ ژ بزنێ بگوهێرینە، ڤە